

Utrikesminister Lange om Atlantpakten

Tidskriften The Norseman publicerar i sitt senaste häfte ett föredrag som för någon tid sedan hölls av den norske utrikesministern. Det är nyttigt att jämföra dessa öppna och realistiska uttalanden med den snedvridna, delvis befängda förkunnelse som den svenske utrikesministern anser sig tvungen att prestera i isolationismens intresse. Hr Langes tal och hr Undéns tal i Karlstad borde spridas tillsammans för att ge en bild av motsättningen mellan norsk — liksom dansk — och svensk utrikespolitik. I Sverige söker man så långt möjligt dölja denna motsättning, ja, man söker till och med att framställa Norge och Danmark som ångerfulla över sitt inträde i Atlantpakten och missnöjda med sina allierade; ett nyligen hållet radioföredrag hör till de många exemplen på dessa förvrängningar till stöd för den svenska neutralismen.

Hr Lange ser i arbetet för Västerås enande, i vilket Atlantpakten är en del, den viktigaste uppgiften i samtida politik. Även bortsett från det kommunistiska hot som driver samman den fria världen är samverkan med enighet som mål en nödvändighet. Behovet av större ekonomiska enheter är en av drivkrafterna, en annan den humanitära och demokratiska traditionen. "För var och en av oss betyder ett liv i isolering ett liv inte bara i osäkerhet, utan också i fattigdom. Om vi önskar att leva i fred och välbärande, måste vi leva tillsammans — i ständigt närmare samarbete." Västerås är inte bara Västeuropa, utan innefattar också Nordamerika. Havet binder samman mer än det skiljer, nu som förr. Hr Lange kritiserar indirekt den alltför vanliga, på de geografiska beteckningarnas seger över förnuftet byggda föreställningen att Europa, eller rättare Västeuropa, skulle höra ihop mer än Västeuropa och Amerika. Som om inte Amerika, där alla Europas nationer smält samman, utgjorde den bästa grundvalen för den samverkan det gäller.

"Det är min fasta tro att de amerikanska förpliktelseerna i Europa är själva grunden för fred och säkerhet i denna del av världen. Det faktum att amerikanerna är här och, hoppas jag, stannar här för en lång tid framåt är av ojämförlig betydelse." Européerna måste därför söka förstå Amerika. Anklagelserna för naivitet, brist på kultur, inriktning på rent materiella framsteg pekar inte på det väsentliga i amerikansk hållning. "Jag känner intet land där man finner sådan generositet, gästfrihet, hjärtegodhet — och idealism bland vanligt folk. Det är avgörande karak-

tärsdrag som inte kan förstöras av vad några högröstade senatorer säger och gör, hur mycket deras ord och handlingar än skadar hela den atlantiska gemenskapens goda namn."

Den norske utrikesministern betonade det goda samarbetet mellan Atlantpaktens stater. Före Berlinkonferensen och i andra liknande fall ägde konsultationer mellan alla dess stater rum. "Jag tror att det är befogat att säga att den hållning som Bidault, Dulles och Eden intog vid Berlinkonferensen i det väsentliga representerade åsikterna hos alla regeringar i Atlantpaktens stater." Det är inte så att de stora staterna betraktar småstaternas inlägg vid dessa konsultationer med ovilja. "Tvärtom, de tycks vara angelägna om att vi skall fram-

föra och, om så behövs, med kraft hävda våra ståndpunkter!"

Medan hr Undén önskar ett neutralt Tyskland, hoppas hr Lange att ett enat demokratiskt Tyskland skall ansluta sig till Västerås försvarssystem. Medan hr Undén talar om två militärblock som farliga för freden, fastslår hr Lange att det är den ryska aggressiviteten som tvungit de fria staterna till samverkan i fredens intresse. "Berlinkonferensen gjorde det pinsamt klart att, trots alla försäkringar om fredliga avsikter, Sovjetledarna inte är beredda att uppgå några av de strategiska positioner de hållit i Europa sedan 1945." Medan hr Undén förklarar att Norge och Danmark borde ha följt Sveriges exempel, säger hr Lange att Sverige egentligen tillhör den atlantiska gemenskapen, men — antyder han — vi har inte dragit konsekvenserna av detta genom inträde i pakten; "när det gäller praktiskt handlande är Atlantpakten 'den hårda kärnan' i den atlantiska gemenskapen".

Pratar hr Lange i vädret då han skildrar världsläget? Det vågar väl våra isolationister knappast påstå. Men därmed är domen fäld över hr Undén.